

جزئیات افزایش ۹۰۰۰ مگاواتی ظرفیت تولید برق در دولت سیزدهم

از آغاز به کار دولت مردمی تاکنون ۹ هزار و ۲۶۴ مگاوات ظرفیت نیروگاهی شامل ۴۸ واحد نیروگاه جدید به ظرفیت ۶هزار و ۹۵۰ مگاوات و ۲۰۰۰ مگاوات افزایش توان عملی نیروگاههای گازی و رفع محدودیت نیروگاه بخاری و ۴۱۴ مگاوات واحدهای مقیاس کوچک بهره‌برداري رسید. افزایش ظرفیت نیروگاهی به‌منظور یکی از راهکارهای رفع ناترازی روبه‌تشدید برق و جبران عقب‌ماندگی‌ها در بخش ظرفیت‌سازی تولید برق در کشور، به‌صورت جدی در دستور کار دولت مردمی قرار گرفت و حاصل این تلاش در سه‌سال فعالیت این دولت، افزایش ۹ هزار و ۲۶۴ مگاواتی ظرفیت نیروگاهی کشور بود. از آغاز به‌کار دولت سیزدهم تاکنون ۹ هزار و ۲۶۴ مگاوات ظرفیت نیروگاهی شامل ۴۸ واحد نیروگاه جدید به ظرفیت ۶هزار و ۹۵۰ مگاوات و ۲۰۰۰ مگاوات افزایش توان عملی نیروگاههای گازی و رفع محدودیت نیروگاه بخاری و ۴۱۴ مگاوات واحدهای مقیاس کوچک بهره‌برداري رسید.

الگوی پیشرفت

دیپلماسی سایبری دولت سیزدهم / از رشد تجارت الکترونیک تا احداث سفارت مجازی فلسطین

در راستای پیشرفت تکنولوژی و استفاده از ظرفیت‌های نوین، فرصت‌های دیپلماسی سایبری در دستگاه سیاست خارجی دولت سیزدهم مورد توجه قرار گرفت و در همین راستا شاهد رشد ۵۲ درصدی تجارت الکترونیک و تاسیس سفارت مجازی برای فلسطین در دولت شهید رئیسی بودیم که نمونه‌ای از کارکردهای مدرن دیپلماسی است. با گسترش کاربرد روز افزون فناوری اطلاعات و ارتباطات، جوامع انسانی با تحولات چشمگیری مواجه شده‌اند و خلق «جهان دو فضایی» در نتیجه پیوند فضای حقیقی(واقعی) و فضای مجازی(واقعیت مجازی) از جمله‌ی این تحولات است؛ به تبع آن روابط خارجی کشورها نیز همانند بسیاری از حوزه‌های تعاملات بشری از این وضعیت جدید متأثر شده و «دیپلماسی سایبری» به مفهوم پیگیری اهداف سیاست خارجی کشورها در فضای سایبری به‌عنوان دستور کاری جدید در سیاست خارجی و تعاملات بین‌المللی مطرح شده است. حضور فعال و گسترده‌ی مسئولان عالی‌رتبه‌ی کشورها در رسانه‌های اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی، عمومیت یافتن استفاده از شبکه‌های اجتماعی در روابط خارجی، ایجاد سفارت‌خانه‌های مجازی، تعیین سفرای مجازی و تلاش کشورها برای تدوین مبانی حقوقی و نهادسازی تولید و مدیریت محتوا و همچنین سازوکارهای مطلوب برای تأثیرگذاری فضای مجازی در سطح بین‌المللی، از جمله پیامدها و مظاهر تحولات صورت‌گرفته در عرصه‌ی دیپلماسی سایبری است؛ به‌نحوی که امروزه دیگر روابط کشورها محدود به روابط رسمی بین دولت‌ها نیست؛ بلکه علاوه‌بر دولت‌ها، بازیگران غیردولتی نیز به‌عنوان یک عامل تأثیرگذار در روابط خارجی کشورها مشارکت دارند.

از جمله فرصت‌های دیپلماسی سایبری در

عمران و اشتغال

در حال حاضر کسب‌وکارهای خانگی به راهکاری مهم برای ایجاد اشتغال و کسب درآمد در سراسر جهان تبدیل شده است. شرایط و قابلیت انجام این نوع کسب‌وکار در خانه یا محیط‌های غیر رسمی مزیت‌های بسیاری برای علاقمندان و صاحبان این دسته کسب و کارها داشته است. کاهش هزینه‌های خرید یا رهن و اجاره کارگاه، پایین بودن سرمایه‌گذاری، برقراری توازن میان مسئولیت‌های خانه و کار و همکاری تمام اعضای خانواده در مشاغل خانگی از جمله مزیت‌های کسب و کارهای خانگی به شمار می‌رود.

طبق اعلام مدیرکل تعاون،کار و رفاه اجتماعی استان تهران، بیش از ۲۶۶ هزار و ۵۸ مجوز در حوزه مشاغل خانگی طی سه سال اخیر صادر و بیش از ۴۶۳۰ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه به متقاضیان مشاغل خانگی در استان تهران پرداخت شده است.با توجه به تحولات عظیم در حوزه فناوری اطلاعات در دنیا و شناسایی مشاغل جدید، امکان اشتغال خانگی در زمینه‌های متعدد IT،فراهم شده است و افراد می‌توانند در محیط خانه و با استفاده از تجهیزات همچون تبلت و رایانه به انجام کسب و کارهای متعدد در این حوزه بپردازند و حتی محصولات و دستاوردیهای خود را از طریق اینترنت و در بستر فضای مجازی به فروش برسانند.

شیرچیان افزود: نرخ تورم نقطه به نقطه شاخص بهای تولیدکننده در خرداد ماه امسال نسبت به فروردین ماه سال ۱۴۰۲ بر اساس اطلاعات بانک مرکزی از ۴۰٫۷ درصد به ۲۵٫۳ درصد رسید که معادل ۱۵٫۴ واحد درصد کاهش را نشان می‌دهد. نرخ تورم سالانه شاخص بهای تولیدکننده نیز در خرداد امسال نسبت به فروردین ماه سال ۱۴۰۲ بر اساس اطلاعات بانک مرکزی با ۷٫۶ واحد درصد کاهش از ۲۷٫۹ درصد به ۲۹٫۷ درصد رسید.

معاون اقتصادی بانک مرکزی در پایان تاکید کرد: برای نخستین بار، نرخ تورم سالانه شاخص بهای تولیدکننده بعد از گذشت ۶۷ ماه (آبان ماه ۱۳۹۷) وارد کانال ۴۰ درصد شد. خود این موضوع به عنوان شاخص‌یشت‌نگری برای تداوم روند نزولی تورم شاخص بهای مصرف‌کننده است.

معاون اقتصادی بانک مرکزی در پایان

تاکید کرد: برای نخستین بار، نرخ تورم سالانه شاخص بهای تولیدکننده بعد از گذشت ۶۷ ماه (آبان ماه ۱۳۹۷) وارد کانال ۴۰ درصد شد. خود این موضوع به عنوان شاخص‌یشت‌نگری برای تداوم روند نزولی تورم شاخص بهای مصرف‌کننده است.

اگر به دنبال ایجاد ظرفیت‌سازی در کشور هستیم می‌بایست تولید در بخش‌های مختلف صنعت همچون، نفت، گاز، فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی افزایش یابد و ایران حرفی برای گفتن نداشته باشد علاوه بر این می‌بایست برای تولید صورت گرفته بازار صادراتی ایجاد کنیم و با بازاریابی که صورت می‌گیرد در منطقه و فرامنطقه اثرگذاری داشته باشیم. بی‌شک تأثیر بازار در فرامنطقه می‌تواند در تبدیل شدن به هاب انرژی منطقه اثرگذار باشد، برای این موضوع لازم است ارزیابی از سوی اوپک و GECF صورت بگیرد، زیرا هرچه جایگاه ایران افزایش پیدا کند مانند

عربستان که در تولید و صادرات اول است می‌توان نقش بیشتری را در منطقه ایفا کرد. به‌طور کلی باید گفت ایران برای اینکه بتواند هاب انرژی منطقه شود باید به دنبال افزایش تولید و صادرات باشد و برای اینکه صادرات را افزایش دهیم و در بازار نقش بیشتری ایفا کنیم نباید دردرسر صادرات داشته باشیم، موضوعی که امروز نیز با آن مواجه هستیم. هرچند که در این مدت توانستیم با دور زد تحریم شرایط مناسبی را ایجاد کنیم اما کشوری که بخواهد هاب انرژی منطقه شود، نباید شرایط تخفیفی برای صادرات داشته باشد، درشرایط فعلی باید همت را روی تولید بیشتر بگذاریم، اما باید توجه داشت که به ازای هر بشکه نفت که اضافه شود باید حدود ۲۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری صورت بگیرد اگر قرار باشد یک میلیون بشکه به ظرفیت تولید اضافه شود می‌بایست ۲۰ میلیارد سرمایه‌گذاری صورت بگیرد که این سرمایه نیز اکنون وجود ندارد لذا باید به این مشکلات توجه شود.

فعلًا در شرایط حال نیازمند سرمایه‌گذاری خارجی و تکنولوژی‌های جدید هستیم، در بخش نفت میدان‌های در حال توسعه مانند اهول، مارون و آقاجری در سرازیری قرار دارند که باید با تکنولوژی‌های مدرن به سمت افزایش ضریب بازیافت آن‌ها پیش برویم، برخی از تکنولوژی‌ها ساده هستند و به راحتی

می‌توانیم به آن‌ها دسترسی داشته باشیم اما در برخی از تکنولوژی‌ها نیازمند کشورهای دیگر هستیم، بنابر این حرکت برای رسیدن به برنامه هفتم توسعه می‌بایست در راستای افزایش سرمایه‌گذاری و تکنولوژی باشد. در طول سال‌های اخیر در مورد تبدیل شدن ایران به هاب انرژی منطقه صحبت‌های زیادی مطرح شده است؛ ایران یکی از بزرگترین ذخایر گازی جهان را دارا است و همچنین از لحاظ جغرافیایی در منطقه‌ای قرار گرفته که به چندین کشور مختلف راه دارد؛ به همین جهت همواره بر سر این موضوع بحث بوده که ایران بتواند ایران گاز را از کشورهای نظیر ترکمنستان که گاز دارند دریافت و به ترکیه، هند و... بدهد که به دلیل تحریم‌ها امکان پذیر نبود.

سريع و ارزان كنسولي به‌ویژه به ایرانیان خارج از کشور و در عین حال پیشبرد دیپلماسی با توجه به حضور بیش از پنج میلیون ایرانی در خارج از کشور محسوب می‌شود. ارائه‌ی خدمات مناسب به آن‌ها موجب تقویت علائق به سرزمین مادری از طریق افزایش پیوندهای برای کارگزاران دیپلماسی ظرفیت ارتباط وسیع و هدفمند با مخاطبان و در عین حال بازخوردگیری سریع را فراهم می‌کند. این امر از ابعاد ایجابی و سلبی ظرفیت‌های جوبی برای دیپلماسی کشور فراهم می‌کند. ۲- تسريع در انجام امور و رویه‌های دیپلماتیک: سازوکارهای مطلوب برای تأثیرگذاری فضای مجازی در سطح بین‌المللی، از جمله پیامدها و مظاهر تحولات صورت‌گرفته در عرصه‌ی دیپلماسی سایبری است؛ به‌نحوی که امروزه دیگر روابط کشورها محدود به روابط رسمی بین دولت‌ها نیست؛ بلکه علاوه‌بر دولت‌ها، بازیگران غیردولتی نیز به‌عنوان یک عامل تأثیرگذار در روابط خارجی کشورها مشارکت دارند.

افزایش در آمدزایی با کسب و کارهای خانگی

مشاغل خانگی بیش از ۲۳ درصد اشتغال در کشورهای دنیا را به خود اختصاص داده و کسب در آمد از طریق مشاغل خانگی افزایش یافته است.به اذعان کارشناسان، کسب و کارهای خانگی در افزایش نرخ مشارکت اقتصادی بانوان موثر است و موجب رشد اقتصاد و رونق بازار کار می‌شود.

و بالاتر می‌توان از ظرفیت جوانان مستعد و جویای کار که ایده‌های خوبی در حوزه مشاغل جدید دارند، بهره گرفت. مدیرکل تعاون،کار و رفاه اجتماعی استان تهران از صدور بیش از ۲۶۶ هزار و ۵۸ مجوز در حوزه مشاغل خانگی و پرداخت بیش از ۴۶۳۰ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه به متقاضیان مشاغل خانگی طی سه سال گذشته در استان تهران خبر داد. به گفته وی یکی از اقدامات تحولی دولت حمایت از مشاغل خانگی بود که در حوزه تسهیلات و اعتبار اختصاص یافته عملکرد قابل توجهی ایجاد شد و استان تهران توانست رتبه نخست کشوری را در جذب تسهیلات مشاغل خانگی به خود اختصاص بدهد.

دبیر کارگروه تخصصی اشتغال استان تهران، تعهد اشتغال این استان در سال جاری را پادآور شده و می‌افزاید: امسال بیشتر با رویکرد حمایت از اشتغال و کارآفرینی و محوریت تقویت مهارت نیروی کار، شرکت‌های

دیپلماسی سایبری، موجب شده تا از نیاز به حضور فیزیکی در خارج از مرزها کاسته شده و به تبع آن مصارف و هزینه‌های مادی و معنوی کاهش یابد.

۶- تسهیل رصد و گزارش‌دهی تحولات بین‌المللی: یکی از کار ویژه‌های دیپلماسی و به‌ویژه نمایندگی‌های دیپلماتیک؛ رصد، تحلیل و گزارش تحولات بین‌المللی به‌منظور ارزیابی آن بر منافع ملی و اتخاذ تدابیر مقتضی است. دیپلماسی سایبری ظرفیت‌های جدیدی برای جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و مبادله گزارش‌ها بین نمایندگی‌های دیپلماتیک و پایتخت‌ها فراهم می‌کند که افزایش دقت و سرعت از جمله آن‌هاست.

۷- مقابله با ایران‌هراسی و شیعه‌هراسی: تعارض منافع و تقابل سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران با نظام سلطه منجر به ایجاد جریانات ایران‌هراسی و شیعه‌هراسی شده است. یکی از عرصه‌های مقابله با این امر، فضای مجازی است و از این امر دیپلماسی سایبری دارای ظرفیت‌های مناسبی برای پیشبرد این هدف تلقی می‌شود.

۸- طرح ایده‌ها و آرمان‌های کشور در گستره‌ای جهانی: با عنایت به ماهیت فراملی گفتمان اسلامی – ایرانی، فضای مجازی بستر مناسبی برای بسط آرمان‌های ملی ایجاد شبکه‌های حامی و بسیج ظرفیت‌های آنان در راستای پیگیری به‌نیازهای ملی در گستره‌ای جهانی فراهم می‌کند.

۹- نقش آفرینی در شکل‌دهی به نتایجا و نهادهای ذریع‌بط بین‌المللی: بیشینه کردن منافع در فضای مجازی موجب رقابت و تلاش کشورها برای هنجارسازی و ایجاد سازوکارهای مطلوب خود در سطح بین‌المللی شده است، در این راستا زمینه‌نقش‌آفرینی و کنشگری در روند هزینه‌گیری هنجارها و ساختارهای مربوطه، فراهم است.

دانش بنیان و مشاغل خانگی دانش پایه پیگیری خواهد شد. به گفته مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان تهران، مشاغل خانگی در حال تبدیل شدن به یک مدل جدید از اشتغال پایدار و دانش پایه هستند و یکی از راه‌های اتصال دانش به اشتغال به شمار می‌روند. طبق گزارش‌ها طی سال گذشته در استان تهران، ۲۲۸۱ مجوز در حوزه مشاغل خانگی صادر و بیش از ۲۲۶۲ میلیارد ریال تسهیلات قرض‌الحسنه به متقاضیان مشاغل خانگی پرداخت شده است که بیش از سهم تسهیلات ابلاغ شده برای مشاغل خانگی استان بوده و عملکرد ۱۰۲ درصدی را رقم زده است.

هم اکنون رشته‌های گلسازی، شیرینی‌پزی، صنایع دستی، فافت فرش، تولید اسباب‌بازی، بسته‌بندی محصولات غذایی و تولید گیاهان دارویی از جمله فعالیت‌های عمده در زمینه مشاغل خانگی به شمار می‌رود که روز به روز بر تعداد علاقمندان و متقاضیان آن افزوده می‌شود. در فرایند اجرای قانون تسهیل صدور مجوزها از طریق درگاه ملی مجوزها، مشاغل خانگی نخستین گروهی بود که مشمول این طرح قرار گرفت.به گفته محمود کریمی بیرانوند – معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار، مشاغل خانگی در طول سال‌های گذشته منزوی بود ولی در دولت سیزدهم از گوشه رینگ درآمد و رونق گرفت. در حالی که تسهیلات مشاغل خانگی در سال ۱۳۹۹ جمعا ۲۰۰ میلیارد تومان بود، در دولت سیزدهم رشد قابل توجهی پیدا کرد، به نحوی که در سال ۱۴۰۲ مبلغ ۵۰۰۰ میلیارد تومان اعتبار برای توسعه مشاغل خانگی توسط بانک مرکزی اختصاص یافت.

افزایش اشتغال در بخش مشاغل خانگی و ایجاد کسب و کارهای خانگی از طریق تسهیل صدور مجوزهای مربوط به این حوزه و رشد ۴ برابری تسهیلات مشاغل خانگی را باید از جمله اقدامات صورت گرفته در دولت سیزدهم دانست.

روزنامه صبح ایران / سال دهم – شماره ۱۴۷۰

۱۹ تیر ماه ۱۴۰۳ / با ما همراه شوید

www.serajonline.com – @serajname

اقتصاد بانک انرژی

۴

یادداشت اقتصادی

پیامدهای برداشت‌های بی‌رویه از منابع

آب زیرزمینی (قسمت اول)

لزوم اعمال تدابیر عاجل مدیریتی، نظارتی،کنترلی و اجرایی فوری و کارآمد، نیاز فعلی تمامی دشت‌های کشور (و حتی مناطق مسکونی) خصوصاً دشت‌های با وضعیت بحرانی است. یکی از جنبه های منفی و فاجعه بار افزایش کسری حجم آبخوان‌ها، پدیده فرونشست زمین است که متأسفانه روندی افزایشی طی سال‌های اخیر داشته است.فرونشست زمین پدیده‌ای است که عمدتاً به دلیل افزایش تنش عمودی مؤثر خاک درنتیجه کاهش فشار آب منفذی رخ می‌دهد. این نوع از فرونشست درنتیجه افزایش بی رویه برداشت از آبخوان‌ها و افزایش کسری آن‌ها ایجاد می‌شود.آب زیرزمینی تا حدی کنترل وزن روی خود را برعهده دارد بنابراین در صورت اتسام و یاکاهش این حجم از آب، به‌صورت تدریجی لایه‌های خاک که عمدتاً از رسوبات ریزدانه هستند برهم‌پیکر فشرده می‌شوند. در اثر این رخداد، سطح زمین به سطح جدید پایین‌تری می‌رسد. پدیده فرونشست زمین در بسیاری از نقاط جهان ثبت و گزارش شده است. در ایران نیز این پدیده به طور چشمگیر و نگران کننده درحال گسترش است.حافظ تاکنون، افزایش بار بهره برداری و هزینه برآینهای زیرزمینی در کشور میل به توقف نداشته است. یکی از دلایل گسترش این پدیده در سالیان اخیر، عدم تناسب بخشی از اهداف و سیاست‌های افزایش بار بهره برداری و هزینه بهره برداری از آبهای زیرزمینی (به صورت مجاز و غیرمجاز) شده است.

بنابراین لزوم اعمال تدابیر عاجل مدیریتی، نظارتی،کنترلی و اجرایی فوری و کارآمد، نیاز فعلی تمامی دشت‌های کشور (و حتی مناطق مسکونی) خصوصاً دشت‌های با وضعیت بحرانی است. آبخوان‌ها به مسئله، اقدام‌های هماهنگ و عزم اجرایی ملی با کمک آحاد جامعه و حاکمیت، نیاز اساسی حال حاضر کشور است.

اولین مسئله که به عنوان مهمترین آسیب می‌تواند تلقی شود آسیب‌های محیط زیستی این پدیده است. در بعد محیط زیستی می‌توان به ابتدا به تغییرات قابل توجه در شکل عوارض زمین یعنی تغییر ظاهری در وضعیت طبیعی مناطق اشاره کرد. خصوصاً اگر این کسب از بروز تغییرات در حواشی و یا نقاط منتهی به مسیرهای اصلی آبراه‌ها و کانال‌های طبیعی مصنوعی انتقال آب ایجاد شود. این رخداد می‌تواند به بروز سوانح جدی، ایجاد مسیل‌های جدید و تهدید جانی و مالی ساکنان آن مناطق بینجامد.

کاهش ظرفیت نگهداشت آبخوان‌ها به دلیل فشرده‌گی بیش از حد لایه ها و کاهش تخلخل بین مصالح. این مسئله موجب خشکی تدریجی آبخوان و سخت‌ترشدن استحصال و بهره برداری از آب زیرزمینی و در نتیجه تحت الشعاع قرار گرفتن دامی پروژه های صنعتی در مناطق آسیب دیده و به تبع آن اهداف توسعه آن مناطق خواهد بود. همچنین نفوذ سریع الاینده ها و فاضلاب ها به مواضع آسیب دیده و درنتیجه آلودگی آبی این آبخوان‌ها است.

آسیب های اجتماعی و تبعات ثانویه فرونشست زمین در زمینه اجتماعی شامل افزایش خطرات شغلی و بیکاری اصناف و صنایع با وابستگی بالا به منابع آب زیرزمینی، افزایش مهاجرت به شهرهای صنعتی و گسترش پدیده حاشیه نشینی (به علاوه چالش تأمین مشاغل کافی در این مناطق و مسائل عدیده پیرامون آن)، افزایش ناراضیاتی عمومی در مناطق آسیب دیده و بدبینی ساکنان به اهداف مطالعاتی و توسعه ای و روندهای کارشناسی، نظارتی و کنترلی در این مناطق و نهایتاً بروز آسیب های امنیتی است. آسیب هایی که در مواردی جبران آن سخت بوده و باخسارت هایی هم برای مردم و هم برای حاکمیت همراه است.

کاریکاتور / موانع اقتصاد مقاومتی

